

KLAGANDE

1. A,
Individnummer:
2. B, 2012xx
Individnummer:

Ombud och offentligt biträde för 1–2: Jurist Alida Malm

MOTPART

Migrationsverket

ÖVERKLAGAT BESLUT

Migrationsverkets beslut 2020-08-28 samt 2021-02-05, se bilaga 1–2

SAKEN

Uppehållstillstånd m.m.

MIGRATIONSDOMSTOLENS AVGÖRANDE

Migrationsdomstolen avslår yrkandena om statusförklaring och resedokument.

Migrationsdomstolen bifaller delvis överklagandena, upphäver de överklagade besluten, förutom vad avser ersättning till det offentliga biträdet, och beviljar A och B uppehållstillstånd i 13 månader räknat från den dagen då denna dom vinner laga kraft. A beviljas även arbetstillstånd. Det ankommer på Migrationsverket att vidta de åtgärder som denna dom medför.

Migrationsdomstolen beslutar att Alida Malm ska få ersättning med skäligen 19 201 kr, varav 12 469 kr för arbete, 2 892 kr för utlägg och 3 840 kr för mervärdesskatt.

YRKANDEN M.M.

A och B (härefter familjen) yrkar att de ska beviljas uppehållstillstånd som skyddsbehövande eller på grund av synnerligen eller särskilt ömmande omständigheter. De yrkar även att de ska få statusförklaring och resedokument. För det fall B beviljas uppehållstillstånd yrkar A att hon beviljas uppehållstillstånd på grund av anknytning till B.

Migrationsverket anser att överklagandena ska avslås.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Identitet och hemvist

Migrationsdomstolen instämmer i Migrationsverkets bedömning i fråga om identitet och hemvist. Det innebär att A och B har styrkt sina identiteter och att deras skyddsbehov ska bedömas utifrån förhållandena i Gaza, Palestina.

Utgångspunkter för bedömningen av skyddsbehovet

För att uppehållstillstånd på grund av skyddsbehov ska kunna beviljas måste två förutsättningar vara uppfyllda. Dels måste de omständigheter som utlännings åberopar vara tillräckliga för att uppfylla kriterierna för skydd, dels måste uppgifterna som utlännings lämnat vara tillförlitliga.

A har till grund för sitt behov av skydd uppgett att hon som kvinna riskerar skyddsgrundande behandling vid ett återvändande. Hos Migrationsverket har hon anfört huvudsakligen följande. Hon har flytt från sin familj på grund av de har misshandlat och hotat henne och hennes make

då familjen inte accepterar maken som har en funktionsnedsättning. Vid ett återvändande riskerar hon att dödas av sin familj då hon dragit skam över dem. I Sverige har hon fött barnet B som har samma skyddsskäl som hon. B som flicka riskerar också förföljelse, omskärrelse, bortgifte och diskriminering på grund av sitt kön. Vid ett återvändande riskerar A även att förlora vårdnaden om B eftersom fadern inte befinner sig i landet. Det råder dessutom en väpnad konflikt i hemlandet och säkerhetsläget är sådant som omfattas av artikel 15 c i skyddsgrundsdirektivet¹. Om de återvänder tvingas de möta mycket svåra förhållanden varför en utvisning respektive avvisning av dem skulle strida mot Europakonventionen och Barnkonventionen.

Föreligger ett skyddsbehov?

Utgångspunkter för bedömningen

Familjen har inte lämnat in någon skriftlig bevisning till stöd för sina anförda skyddsbehov. Migrationsdomstolen ska därför ta ställning till om de genom sina muntliga uppgifter har gjort sannolikt att de behöver skydd.

För att migrationsdomstolen ska kunna lägga familjens berättelse till grund för bedömningen av skyddsbehovet krävs att de muntliga uppgifterna är tillförlitliga. Vid bedömningen av en asylsökandes berättelse ska vikt fästas vid bland annat om berättelsen är sammanhängande och inte präglas av motstridiga uppgifter, att berättelsen i sina huvuddrag förblivit oförändrad under asylprövningens gång i olika instanser och att den inte strider mot

¹ Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/95/EU av den 13 december 2011 om normer för när tredjelandsmedborgare eller statslösa personer ska anses berättigade till internationellt skydd, för en enhetlig status för flyktingar eller personer som uppfyller kraven för att betecknas som subsidiärt skyddsbehövande, och för innehållet i det beviljade skyddet (omarbetning)

tillgänglig landinformation (se bl.a. MIG 2007:12 och MIG 2011:6).

Berättelsen ska även vara klar, tydlig och detaljerad.

Är familjen skyddsbehövande?

Migrationsdomstolen anser att familjens berättelse inte är tillförlitlig och att de därför inte kan beviljas uppehållstillstånd som skyddsbehövande.

Migrationsdomstolen har bl.a. lagt följande omständigheter till grund för denna bedömning.

A har lämnat motstridiga uppgifter under ärendet. Hon har bl.a. under ansökningssamtalet uppgett att hon bodde med sin familj efter att hennes make lämnade hemlandet. Under asylutredningen har hon uppgett hon bodde med sin familj i några veckor men att hon därefter bodde med sin makes farfar. Dessutom har A:s uppgifter om hennes familjs och makens kännedom om varandra ändrats under asylutredningen. Först har hon uppgett att hennes familj inte fick träffa hennes make före bröllopet för att senare göra gällande att de fick träffa honom men att de inte lade märke till hans funktionsnedsättning.

Enligt domstolen är inte heller hennes uppgifter om att hon gömt sig hos makens farfar tillförlitliga. Hon har gjort gällande att hennes familj har letat efter henne. Det är enligt domstolen anmärkningsvärt att hennes familj inte lyckats hitta henne under ett år, särskilt med hänsyn till att familjerna kände varandra och att hennes familj, enligt hennes egna uppgifter, hotat att döda henne. Hennes uppgifter om vad familjen skulle ha utsatt henne för är därtill vaga och detaljfattiga. Vissa delar av berättelsen strider även mot tillförd landinformation.

Att hon stannat kvar så länge i hemlandet talar dessutom emot att hon upplevt sitt skyddsbehov som särskilt trängande. Hon sökte heller inte

internationellt skydd när hon anlände till Europa. Dessa omständigheter talar för att hon inte har uppfattat sitt skyddsbehov som särskilt trängande. Mot bakgrund av det ovan anförda har hon inte gjort familjens skyddsbehov i denna del sannolikt.

En person som omfattas av artikel 1 D i Genèvekonventionen och är registrerad hos UNRWA ska beviljas flyktingstatusförklaring utan att någon annan prövning görs. Ett av kriterierna som måste vara uppfyllda är att personen ska ha tvingats lämna UNRWA:s verksamhetsområde på grund av att skyddet har upphört med anledning av att UNRWA:s verksamhet i området upphört eller med anledning av yttre omständigheter som ligger utanför personens kontroll. Enligt migrationsdomstolen har A inte gjort sannolikt att ovan anförda kriterier är uppfyllda. Familjen kan alltså inte beviljas uppehållstillstånd på denna grund.

Säkerhetsläget i Gaza är sådant att väpnad konflikt enligt artikel 15 c i skyddsgrundsdirektivet föreligger. Även om våldet inte är av sådan intensitet att alla och envar som befinner sig där löper en allvarlig och personlig risk att skadas för säkerhetssituationen med sig att en individuell bedömning måste göras i enlighet med de kriterier som ställs upp i den så kallade Elgafaji-domen (se EG-domstolens avgörande den 17 februari 2009 i mål C-465/07).

Av tillförd landinformation framgår att situationen för kvinnor och barn är ansträngd. Det saknas dock uppgifter i målet som tyder på att A eller B skulle riskera skyddsgrundande behandling i Gaza vid ett återvändande. Domstolen har i denna del beaktat att A inte har gjort sannolikt att hon riskerar skyddsgrundande behandling från sin familj vid ett återvändande. Det finns ingen uppgift om en konkret och individuell hotbild mot varken A eller B i Gaza. I likhet med

Migrationsverket anser migrationsdomstolen att det inte heller har framkommit uppgifter som tyder på att de riskerar skyddsgrundande behandling på resvägen till hemorten. De kan därmed inte beviljas uppehållstillstånd på denna grund.

Eftersom familjen inte kan beviljas uppehållstillstånd som skyddsbehövande ska deras yrkanden om statusförklaring och resedokument avslås.

Föreligger synnerligen ömmande omständigheter?

Migrationsdomstolen gör i denna del samma bedömning som Migrationsverket har gjort. Det har inte framkommit att det i A.s fall föreligger några synnerligen ömmande omständigheter. Det kan heller inte anses strida mot ett svenskt konventionsåtagande att utvisa henne. Hon kan därmed inte beviljas uppehållstillstånd på denna grund.

Föreligger särskilt ömmande omständigheter?

Föreligger särskilt ömmande omständigheter i Bs fall?

Migrationsverket anser mot bakgrund av verkets rättsliga ställningstagande SR 32/2019 att det föreligger särskilt ömmande omständigheter i Bs fall. Migrationsdomstolen instämmer i denna bedömning.

Uppehållstillstånd enligt 5 kap. 6 § utlänningslagen (2005:716) får dock enligt 11 § lagen (2016:752) om tillfälliga begränsningar av möjligheten att få uppehållstillstånd i Sverige (tillfälliga lagen) enbart ges om det strider mot ett svenskt konventionsåtagande att avvisa eller utvisa personen. Frågan i nu aktuellt mål är om en avvisning av B kan anses strida mot ett svenskt konventionsåtagande.

Strider en avvisning mot artikel 9 i Barnkonventionen?

A har gjort gällande att hon riskerar att förlora vårdnaden om B vid ett återvändande då barnets pappa befinner sig i Grekland och farfar finns i Sverige.

Artikel 9.1 i Barnkonventionen innehåller en bestämmelse som tar sikte på familjeseparationer. Enligt artikeln ska konventionsstaterna säkerställa att ett barn inte skiljs från sina föräldrar mot deras vilja utom i de fall då behöriga myndigheter, som är underställda rättslig överprövning, i enlighet med tillämplig lag och tillämpliga förfaranden, finner att ett sådant åtskiljande är nödvändigt för barnets bästa.

Av tillförd landinformation framgår bl.a. följande. Det är fadern som har vårdnaden om barnet. Om denne inte finns tillgänglig är det barnets farfar som har vårdnaden om barnet. Finns ingen av dem tillgängliga är det en domstol som bestämmer om vårdnaden. Det är alltid en man som bär rollen som vårdnadshavare.

Mot bakgrund av det ovan anförda kan domstolen konstatera att det A gjort gällande, att hon riskerar att förlora vårdnaden om B vid ett återvändande till Gaza, stämmer. Migrationsdomstolen noterar dock att det inte har tillförts landinformation som visar vad som gäller vid vårdnad och omvårdnad när barnets far och farfar är utresta. Det finns inget underlag i målet som tyder på att A inte skulle få ta hand om omvårdnaden om B eller att de skulle riskera att splittras vid ett återvändande. Det kan därmed inte anses strida mot artikel 9 i Barnkonventionen att avvisa B till Gaza.

Strider en avvisning mot artikel 6 eller 24 i Barnkonventionen?

I artikel 6.2 i Barnkonventionen stadgas att konventionsstaterna ska till det yttersta av sin förmåga säkerställa barnets överlevnad och utveckling. I artikel 24.1 i Barnkonventionen stadgas barns rätt till bästa möjliga hälsa och tillgång till hälso- och sjukvård.

Av tillförd landinformation framgår bl.a. följande. Blockaden av Gaza påverkar barnens levnadsvillkor och deras tillgång till tjänster negativt. Barn i Gaza har inte tillgång till rent vatten och den dåliga vattenkvaliteten anses vara den största orsaken till barnadödlighet i Gaza som också är på uppgång. Cirka 300 000 barn i Gaza är i behov av psykosocialt stöd på grund av dålig mental hälsa och tidigare trauma. I en studie av Rädda Barnen påvisade 95 procent av de intervjuade barnen symptom för depression, hyperaktivitet och aggression. Rädda Barnen varnar också för att de nya protesterna som uppstått i samband med March of Return innebär en ytterligare belastning för barnens mentala hälsa. Barnarbete har ökat väsentligt i Gaza eftersom de ekonomiska förhållandena har försämrats. Elbristen i Gaza leder till att sjukhus tvingas ställa in operationer och hygienen påverkas av den dåliga tillgången till rent vatten.

Enligt migrationsdomstolen innebär det ovan anförda att en avvisning av B till Gaza skulle få en stor negativ inverkan på hennes hälsa och utveckling. Frågan är dock om detta innebär att det kan anses strida mot ett svenskt konventionsåtagande att avvisa henne.

Enligt artikel 4 i Barnkonventionen ska en stat som är bunden av konventionen vidta alla lämpliga åtgärder för att se till att de rättigheter som erkänns i konventionen genomförs effektivt. Domstolen anser att den allvarliga situationen för barn i Gaza är av en sådan art och omfattning att en avvisning av B skulle strida mot artikel 6 och 24 i

Barnkonventionen. Domstolen konstaterar också att Migrationsverket i sitt rättsliga ställningstagande har konstaterat att det föreligger särskilt ömmande omständigheter för barn mot bakgrund av den ansträngda humanitära situationen i Gaza vilket stödjer denna bedömning. B ska därmed beviljas uppehållstillstånd på grund av särskilt ömmande omständigheter.

Ska A beviljas uppehållstillstånd?

A har yrkat att hon ska beviljas uppehållstillstånd på grund av anknytning till B för det fall denne beviljas uppehållstillstånd. Migrationsdomstolen har inte bedömt att B är flykting eller alternativt skyddsbehövande. A kan därför inte beviljas uppehållstillstånd på grund av anknytning.

När ett barn beviljas uppehållstillstånd med stöd av 5 kap. 6 § utlänningslagen ska även barnets föräldrar beviljats uppehållstillstånd (se prop. 2013/14:216 s. 21). Att utvisa A och separera henne från B skulle dessutom strida mot artikel 8 i Europakonventionen och mot artikel 9 i Barnkonventionen. Det skulle således strida mot ett svenskt konventionsåtagande att utvisa A. Hon ska därmed beviljas uppehållstillstånd på denna grund.

Sammanfattning

Migrationsdomstolen har ovan bedömt att det föreligger särskilt ömmande omständigheter i B:s fall och att det även skulle strida mot ett svenskt konventionsåtagande att avvisa henne. Detsamma gäller A. Det har inte kommit fram skäl mot att bevilja dem uppehållstillstånd. Överklagandena ska alltså bifallas delvis på så sätt att

utvisnings- och avvisningsbesluten upphävs och familjen beviljas uppehållstillstånd enligt 5 kap. 6 § utlänningslagen och 11 § tillfälliga lagen. A ska också beviljas arbetstillstånd. Tillståndstiden ska bestämmas till 13 månader.

Ersättning till offentligt biträde

Enligt 27 § rättshjälpslagen (1996:1619) och 5 § lagen (1996:1620) om offentligt biträde har ett offentligt biträde rätt till skälig ersättning för arbete, tidsspillan och utlägg som uppdraget har krävt. Ersättning för arbete ska bestämmas med utgångspunkt i den tidsåtgång som är rimlig med hänsyn till uppdragets art och omfattning.

Alida Malm har begärt ersättning för sammanlagt 9,75 timmar avseende arbete. Hon har i mål nr UM 1838-21 bl.a. begärt ersättning motsvarande en timme för inledande åtgärder. Enligt domstolen får hon anses vara skäligen tillgodosedd med ersättning motsvarande 30 minuter i denna del. I mål nr UM 8966-20 har hon bl.a. begärt ersättning för sitt yttrande daterat den 5 april 2021 med 30 minuter. Eftersom yttrandet är nästintill identiskt med hennes tidigare yttranden ska ingen ersättning utgå för arbete med detta yttrande. Hon ska därmed beviljas ersättning för arbete med 8,75 timmar.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Detta avgörande kan överklagas. Information om hur man överklagar finns i bilaga 3 (FR-04).

Sofia Donner
Förvaltningsrättsfiskal

Nämndemännen Lena Wieweg, Anne Källman och Marek Rajkowski har också deltagit i avgörandet.

Förvaltningsrättsnotarien Hanna Rikardsdotter har varit föredragande.